Kalan hyvinvointiohjelman rakentaminen

Kalaterveyspäivät 10.3.2023

Susanna Airaksinen

Kuva: Raisioaqua

Kalojen hyvinvointiohjelman käynnistäminen ja suunnittelu 2023-2024

MMM:n toimeksianto

Koordinaatio Luke, muut vastuuorganisaatiot EHK ja Ruokavirasto

1. **Kalojen hyvinvointiohjelman rakentaminen**, jonka tavoitteena lähestyä hyvinvoinnin parantamista tieteellisellä, mutta käytännöllisellä ja ratkaisukeskeisellä otteella
2. **Yhteistyöverkoston rakentaminen** (yritykset, tutkimus, kalaterveyden asiantuntijat, sidosryhmät), joka tähtää tavoitteellisesti kalojen erinomaiseen hyvinvointiin ja hyvinvoinnin jatkuvaan parantamiseen.

Mihin tarpeeseen vastataan

Vastauksia yhteiskunnan tarpeisiin

- Julkisuus, päätöksenteko, kuluttajat

Konkreettisia vastauksia kasvattajille, miten hyvinvointia voidaan parantaa

- Asianmukaiset menetelmät, osaaminen, rutiinit, kehittäminen

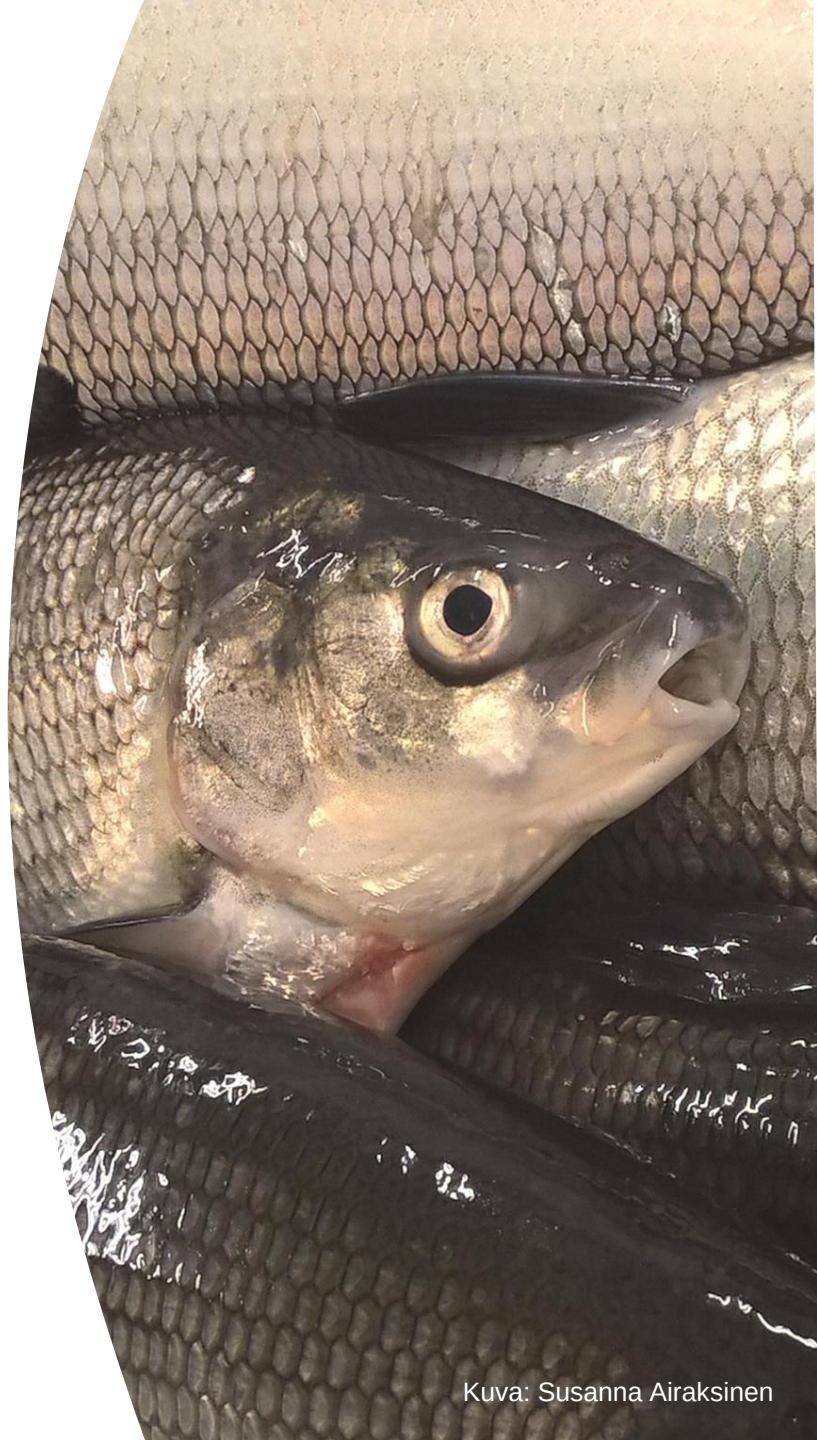

Kuva: Susanna Airaksinen

Vaaditaan ajattelutavan hienosäätöä

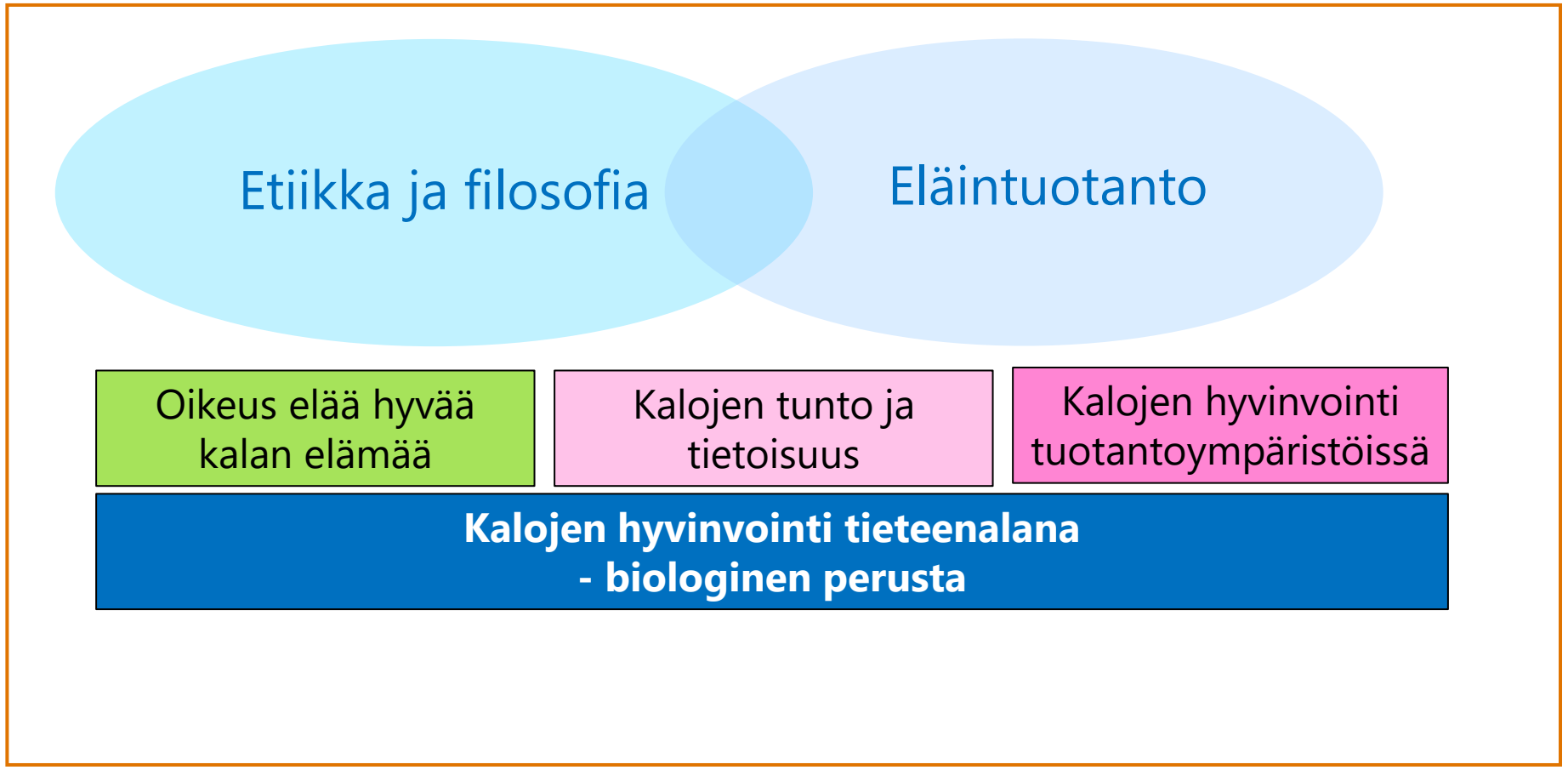

Vaaditaan ajattelutavan hienosäätöä

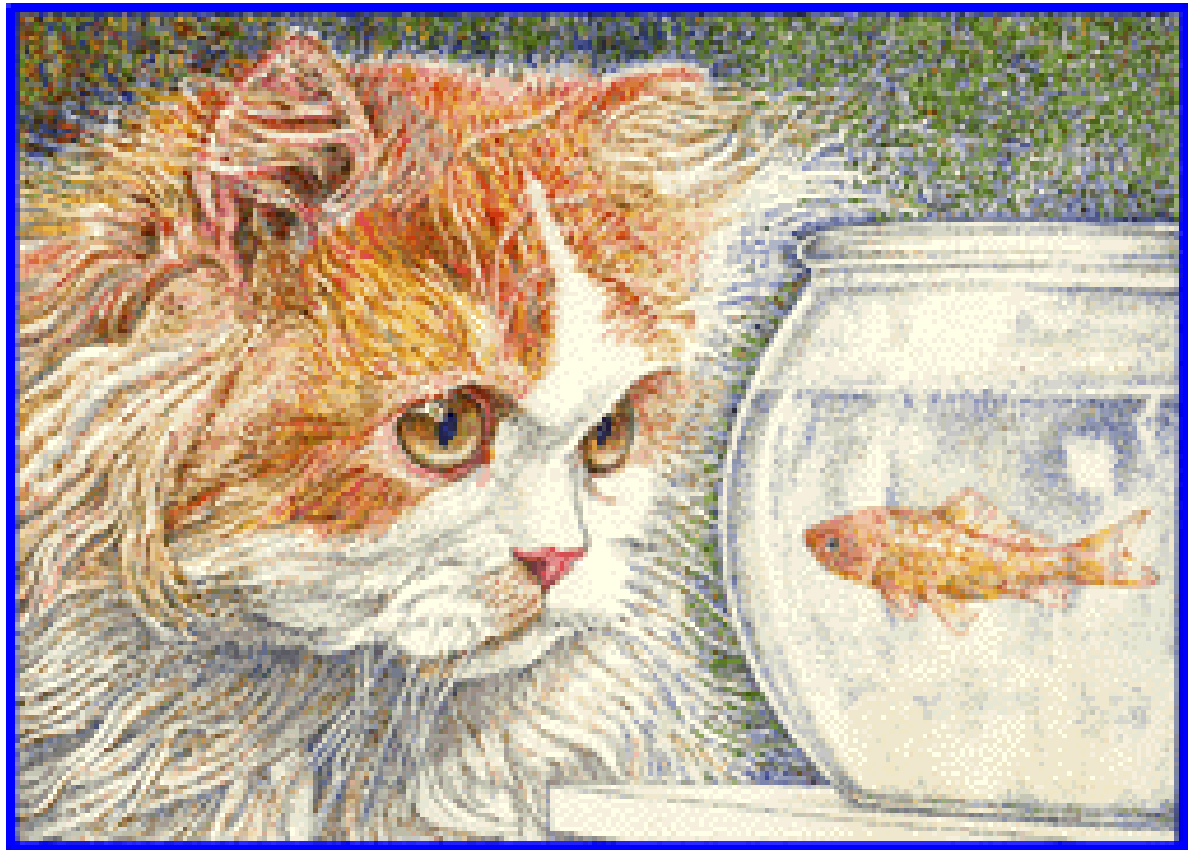

Hyvinvoinnin arviointi edellyttää

1. Tietoa kriittisistä tuotantotekijöistä ja -vaiheista (kysely ja työpajat)
    - Läpivirtaus-, kiertovesi-, avovesikasvatus
    - Rutiinit versus poikkeustilanteet
2. Tietoa kalan vasteista ympäristöolosuhteisiin ja kriittisiin tuotantotekijöihin – mitä puuttuu suhteessa hyvinvoinnin mittareihin?
3. Standardoituja mittausmenetelmiä olosuhteiden ja vasteiden seurantaan niin, että kalojen hyvinvointia voidaan niiden avulla seurata ja parantaa

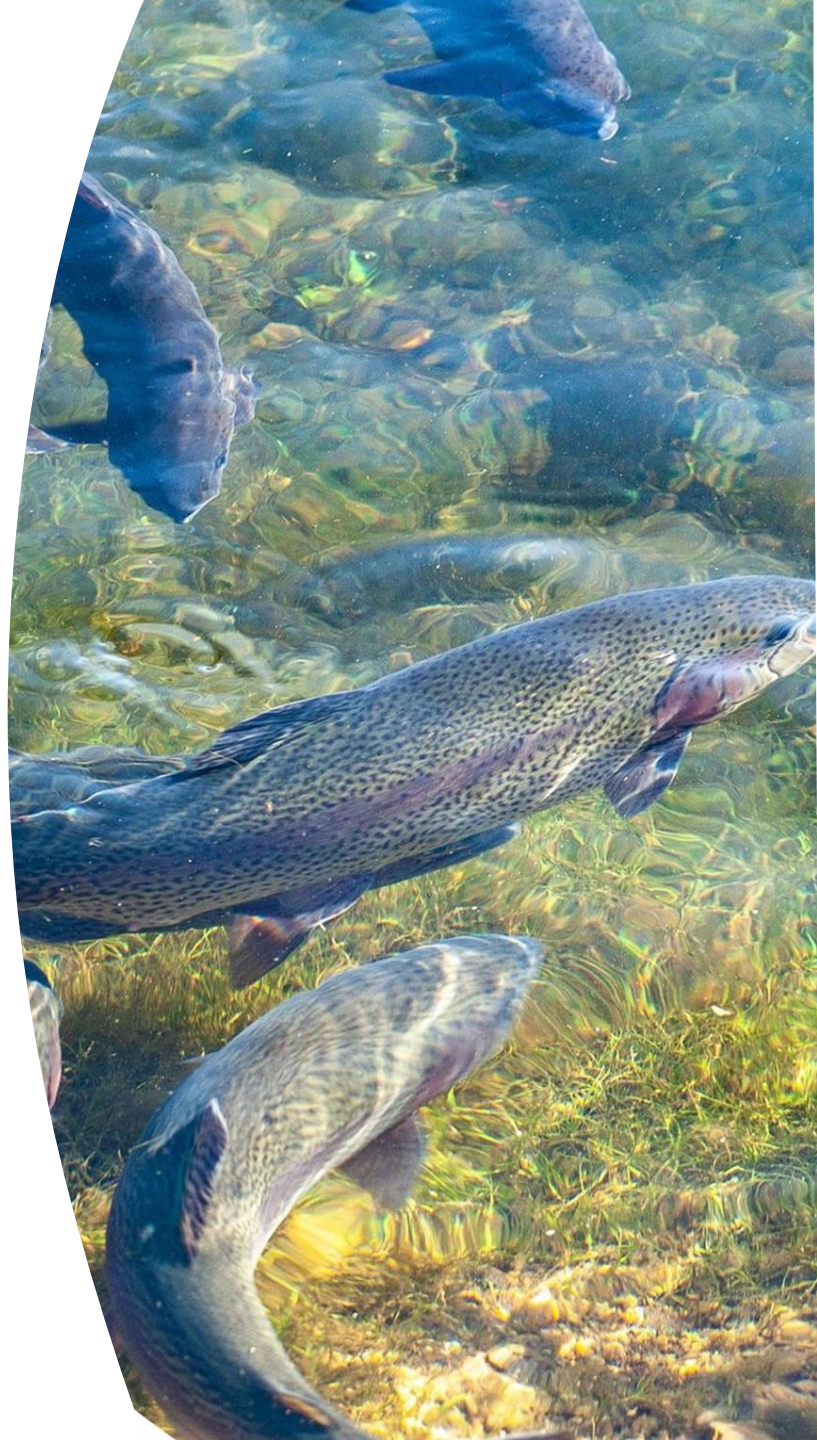

Taustaselvitys

Tämän hetkisen tilanteen kuvaus, joka pohjautuu

- Kala-alantoimijoille ja kalaterveyden asiantuntijoille kohdennettuihin kyselyihin
- Nykykäytäntöihin
- Tunnistettujen, hyvinvoinnin kannalta haasteelliset tilanteiden kuvaukseen
- Uusimpaan tutkittuun tietoon

Priorisointi ja tutkimustarpeet

Toimien priorisointi: mittarien ja/tai toimintatapojen kehittäminen -> OHJELMA

- Asianmukaisuus (kertoo kalan hyvinvoinnista), helppokäyttöisyys, luotettavuus ja toistettavuus, soveltuvuus (*automatisointi, digitaalisuus, erilaiset sensorit, uudet kuvantamisteknologiat*)

Millä keinoilla saadaan eniten aikaiseksi – tekijät, joilla suurin merkitys

- Riskinarvio ja vaikuttavuusanalyysi (IMPACT!)

Osaava ja toimiva verkosto

Kotimaiset ja kansainväliset toimijat

Tiedonvaihto ja hyvinvoinnin integroiminen muuhun kehittämis- ja tutkimustoimintaan

- Tulevan EMKVR-kauden hankkeiden suunnittelu, IntelliRAS –hanke, Pohjoismaisen kalan hyvinvointiverkosto (Nordic Network of Fish Welfare)
- Ruokaviraston kalatautidiagnostiikka ja tautiseuranta
- Eläinten hyvinvointikeskuksen toiminta pohjoismaisessa ja Euroopan laajuisessa eläinten hyvinvointikeskusten verkostossa
- Eläinten hyvinvointikeskuksen tehtävä lopetusasetuksen mukaisena kansallisena yhteyspisteenä
- Istukastuotannossa tehtävä tutkimustyö ja kalastusmenetelmiin liittyvät hankkeet
- Luken tuotantoeläinten hyvinvointitutkimuksen tiekartta –työ

Kalojen hyvinvointiohjelman käynnistäminen

Toimi	2023				2024			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
1 Taustakysely kala-alan toimijoille ja kalaterveyden ammattilaisille								
2 Katsaus kalojen hyvinvointikysymyksistä								
3 Verkoston rakentaminen ja työpajat								
4 Kalojen hyvinvointiohjelman laadinta								
5 Ohjelman toimeenpano								
6 Verkoston ylläpito ja koulutus								

Luke ©LUONNONVARAKESKUS

Hankkeen keskeisimmät vaikuttavuustavoitteet

i) Kalan hyvinvointia seurataan oikeilla, asianmukaisilla mittareilla ja uusia menetelmiä kehitetään ja otetaan toimialalla tarpeen mukaisesti käyttöön

ii) Kalojen hyvinvointi paranee ja sitä määrätietoisesti parannetaan ruokaketjussa toimien seurauksena

iii) Kala ruokana koetaan laajalti eettisesti hyväksyttäväksi ja hyvinvointi on kilpailuetu kotimaassa ja vientimarkkinoilla

Hyvinvointi on kestävän ruokakalantuotannon ehto ja edellytys

- Hyvinvoinnilla tuottavuutta ja hyväksyttävyyttä elinkeinolle

Vastaathan taustakyselyyn, kiitos